

Alueraporttien yhteenveto

Suhdannenäkymät

Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana ovat koko maassa parantuneet jonkin verran keväästä 2003 ja suhdannenäkymät ovat samankaltaiset kuin syksyllä 2002. Alueellisesti pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat parantuneet viime kevään tilanteeseen verrattuna eniten Kymenlaaksossa, Pohjanmaalla ja Kainuussa. Eniten yleiset suhdannenäkymät ovat heikentyneet viime syksyn tilanteeseen verrattuna Keski-Suomessa. Suhdannenäkymien saldoluviut lähimmän vuoden aikana ovat koko maassa edelleen positiivisia (koko maan saldoluku +19). Alueittain tarkasteltuna parhaat suhdannenäkymät ovat Kymenlaaksossa (+32) ja Satakunnassa (+30). Suhdannenäkymät ovat heikommat Keski-Suomessa (+11) ja Varsinais-Suomessa (+12) toimivilla pk-yrityksillä.

Osatekijöittäin tarkasteltuna suhdannenäkymät ovat lähimmän vuoden kuluttua positiivisia lähes kaikilla alueilla. Henkilökunnan määrän saldoluku on negatiivinen Kainuussa. Investointien arvon saldoluku on negatiivinen Etelä- ja Pohjois-Savossa. Seuraavaan taulukkoon on koottu yhteenveto suhdannenäkymien saldoluviuista alueittain.

Taulukko 1: Suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua (osatekijöittäin korkein saldoluku lihavoitu ja alin saldoluku alleviivattu).

SUHDANNENÄKYMÄT OSATEKIJÖITTÄIN	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Tuotekehitys- panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto- kustannukset	Yrityksen kan- nattavuus	Vakavaraisuus	Asiakkaiden maksuhäiriöt
Jakso 2 / 2003										
ALUE										
Helsinki	37	14	9	20	12	13	29	28	29	13
Pääkaupunkiseutu (pl. Hki)	38	14	8	<u>10</u>	9	13	32	23	30	11
Uusimaa	35	12	9	12	10	9	29	25	34	12
Varsinais-Suomi	37	15	9	16	11	10	30	<u>21</u>	<u>24</u>	14
Satakunta	42	15	14	27	11	13	34	35	35	15
Kanta-Häme	34	8	0	12	10	8	27	25	40	6
Päijät-Häme	49	16	4	17	13	8	33	39	39	6
Pirkanmaa	<u>26</u>	9	8	13	7	5	25	26	29	10
Kymenlaakso	49	23	24	23	6	7	34	33	36	16
Etelä-Karjala	32	4	3	24	10	6	40	34	30	4
Etelä-Savo	38	9	<u>-8</u>	19	<u>4</u>	<u>1</u>	38	32	43	5
Pohjois-Savo	42	7	-7	14	6	5	37	28	36	7
Pohjois-Karjala	43	21	3	21	9	3	31	31	34	6
Keski-Suomi	34	13	11	19	7	7	46	26	34	13
Etelä-Pohjanmaa	37	8	10	17	11	14	34	29	26	14
Pohjanmaa	38	11	11	16	5	10	30	26	35	7
Pohjois-Pohjanmaa	31	11	12	15	9	6	<u>24</u>	25	35	6
Kainuu	33	<u>-1</u>	14	19	10	7	25	31	32	6
Lappi	48	14	16	23	13	4	30	38	38	10
KOKO MAA	37	12	8	17	9	9	32	28	32	10

Investoinnit

Koko maan osalta pk-yritykset investoivat seuraavan 12 kuukauden aikana eniten koneisiin ja laitteisiin. Seuraavaksi eniten kysytyistä kohteista investoidaan rakennuksiin sekä mainontaan ja markkinointiin. Suhteellisesti eniten koneisiin ja laitteisiin investoivat Etelä-Karjalassa ja Päijät-Hämeessä toimivat pk-yritykset. Rakennuksiin investoidaan suhteellisesti eniten Kainuussa. Mainontaan ja markkinointiin investoivat suhteellisesti eniten Kanta-Hämeessä, Lapissa ja Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) toimivat pk-yritykset. Päijät-Hämeessä, Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) ja Pohjanmaalla investoidaan suhteellisesti eniten kansainvälistymiseen.

Pk-yritysten rahoitus

Ulkoista rahoitusta on koko maassa 54 prosentilla pk-yrityksistä. Alueellisesti tarkasteltuna ulkoista rahoitusta on eniten Etelä-Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Kainuussa toimivilla pk-yrityksillä. Pk-yritykset käyttävät ulkoisista rahoituslähteistä eniten pankkiluottoja. Suhteellisesti eniten pankkiluottoja on käytössä Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla toimivilla pk-yrityksillä. Vastaavasti muuta maata vähemmän pankkiluottoja on käytössä Helsingissä ja Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) toimivilla pk-yrityksillä.

Viimeisen vuoden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut joka neljäs pk-yritys ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka kuudes pk-yritys. Suhteellisesti eniten ulkoista rahoitusta viimeisen vuoden aikana ovat ottaneet Kanta-Hämeessä, Pohjois-Savossa, Kainuussa ja Lapissa toimivat pk-yritykset. Ulkoista rahoitusta aikovat ottaa seuraavan 12 kuukauden aikana eniten Kymenlaaksossa ja Lapissa toimivat pk-yritykset.

Pk-yritysten kehittämistarpeet

Koko maan tuloksia tarkasteltaessa pk-yrityksillä on eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä sekä henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Markkinoinnin ja myynnin osalta kehittämistarvetta on eniten Kainuussa ja Kanta-Hämeessä toimivilla pk-yrityksillä. Henkilöstön kehittämisen osalta eniten kehittämistarvetta on puolestaan Lapissa toimivilla yrityksillä. Rahoituksen, talouden ja laskentatoimen osalta on Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksillä muuta maata enemmän kehittämistarvetta. Keski-Suomessa toimivilla pk-yrityksillä on puolestaan muuta maata enemmän kehittämistarvetta yhteistyössä/verkotumisessa ja alihankinnassa.

Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet liittyvät koko maassa kilpailutilanteeseen ja resurssitekijöihin. Kilpailutilanteeseen liittyvien tekijöiden osalta pahin kehittämisen este on kireä kilpailutilanne ja resurssitekijöiden osalta ammattitaitoisen työvoiman saatavuus.

Alueellisesti tarkasteltuna Kanta- ja Päijät-Hämeessä sekä Keski-Suomessa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen jonkin verran pahemmaksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Rahoituksen saatavuus on pahin este Kanta- ja Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan sekä Keski-Suomen pk-yrityksille. Rahoituksen hinta Pirkanmaan pk-yrityksille ja vakuuksien puute Kanta- ja Päijät-Hämeen, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan sekä Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille.

Pk-yritysten työllistämisen esteet

Työllistämisen suurimmiksi esteiksi koko maan pk-yritykset kokevat työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Työn sivukuluja pitää työllistämisen suurimpana esteenä koko maassa joka kolmas pk-yritys, joilla on tarve

työllistää. Työn sivukulut ovat muuta maata suurempi työllistämisen este Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla.

Elinkeinoilmasto

Elinkeinoon harjoittamisen näkökulmasta pk-yritykset ovat suhteellisen tyytyväisiä oman yrityksensä sijaintialueeseen. Tyytyväisimpiä pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä ja liikenneyhteyksiin. Tyytymättömmimpiä ollaan sijaintikunnan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön sekä yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen. Kokonaisindeksillä mitattuna sijaintialueeseensa ovat tyytyväisimpiä Helsingissä, Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) ja Pirkanmaalla toimivat pk-yritykset. Tyytymättömämpiä sijaintialueeseensa ovat puolestaan Etelä-Savossa, Kanta-Hämeessä, Kainuussa ja Lapissa toimivat pk-yritykset.

Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä on suhteellisesti eniten Varsinais-Suomessa, Keski-Suomessa, Helsingissä, Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) ja Päijät-Hämeessä. Vastaavasti vähiten voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä on Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa, Etelä-Savossa ja Kainuussa. Toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan pk-yrityksistä. Toiminnan loppumista ennakoivia pk-yrityksiä on suhteellisesti eniten Kanta-Hämeessä.

Sukupolvenvaihdokset

Koko maassa joka seitsemännessä pk-yrityksessä on viimeisen viiden vuoden aikana tapahtunut sukupolven- tai omistajanvaihdos. Alueellisesti sukupolvenvaihdoksia on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana eniten Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki), vähiten Pohjois-Karjalassa.

Lähimmän viiden vuoden aikana on sukupolvenvaihdos odotettavissa joka viidennessä pk-yrityksessä. Kymenlaaksossa, Keski-Suomessa ja Lapissa on odotettavissa alueellisesti eniten sukupolvenvaihdoksia lähimmän viiden vuoden aikana.